

НЕГОВАЊЕ КУЛТА СВЕТЕ ПЕТКЕ У РЕЛИГИОЗНОЈ ПОЕЗИЈИ СРПСКЕ ПЕСНИКИЊЕ ДАНИЦЕ ЗОРКЕ РАШКОВИЋ

Стваралаштво прве београдске романтичарске песникиње Данице Зорке Рашковић (1849–1910) посматрамо у контексту трагања за заједничким елементима српске и румунске културе. Њено стваралаштво остало је непознато широј читалачкој публици, а у центру наше пажње биће лирска песма о српско-румунској светитељки (Света Петка). Она је као веома млада песникиња објавила у Београду четири збирке песама, али књижевна критика није јој увек била наклоњена. Збирка религиозне поезије *Милосплет* (1868) садржи лирске и епске песме, а међу лирским текстовима је песма *Св. Параскеви*. Култ свете Петке негује се од 15. века, захваљујући кнегињи Милицы и песникињи Јефимији. Света Петка је породични празник породице Рашковић, која је у време Турске царевине имала посебне повластице у Старом Влаху. Поред великог броја ратника и старешина у српским устанцима, породица Рашковић је српској култури дала велики број интелектуалаца. Њена књижевна појава веома је интересантна у српској поезији 19. века јер је реч о првој београдској песникињи, којој је признат статус књижевнице (1884).

Кључне речи: српска песникиња Даница Зорка Рашковић, српски романтизам, религиозна поезија, култ Свете Петке, песма о Светој Петки.

1. Стваралаштво романтичарске песникиње Данице Зорке Рашковић „Ужичанке” (око 1849–1910) посматрамо у контексту трагања за заједничким елементима српске и румунске културе, са тежиштем на песми коју песникиња посветила светој Петки Параскеви – што је крсна слава Рашковића. Циљ рада је да се реafirмише песничко стваралаштво заборављене песникиње Данице Зорке Рашковић, прве београдске песникиње, и прве српске песникиње „испод Саве и Дунава”, која је у романтичарском заносу додала симболично име „Даница”, али и за успомену на стари завичај својих предака Рашковића додала и надимак „Ужичанка” – што је и била „мода” тога времена.

¹ vid.nik47@gmail.com

2. У почетку дугујемо одговоре на два питања о мотивацији проширивања имена Зорке Рашковић: (1) зашто је песникиња поред „крштеног” имена *Зорка*, које је исто тако мотивисано народно симболично име, додала и име *Даница* и (2) зашто је уз презиме *Рашковић* ставила и додатак *Ужичанка* као географско одређење порекла своје породице, која је – макар она грана породице којој је Зорка припадала – одавно била напустила и заборавила стари завичај?

2.1. Мотив *Даница* је чест песнички фокус у лирској и епској народној и уметничкој српској поезији, то је преузета термилошка синтагма из разговорног функционалног стила „звезда Даница” – што је назив за планету Венеру. То је „звезда” која се види за време највећег сјаја и дању и ноћу, „прва излази и потоња залази на небу”. Метафорика имена „звезде Данице” је „дубока”, што се види из Вуковог превода *Новог завјета*:

„Добро чините што пазите на њу [пророчку ријеч], као на видјело које свијетли у тамноме мјесту, **докле дан не осване и даница се не роди у срцима вашим**” (*Нови завјет*, 1938: 204, према *Речник САНУ*, 4: 52).

2.2. Зашто надимак *Ужичанка* уз презиме Рашковић? Прво, братлијска породица Рашковићи отишла је из старог завичаја Стари Влах (читај: шире ужички крај) пред појачаним турским терором у Угарску, где су стекли одређене привилегије. Друго, у време песничког формирања Зорке Рашковић, почеле су жестоке борбе за ослобађање Ужичког града у коме су још увек били Турци, што је био врхунац борбе српскога народа за национално ослобађање од „турске руке”.

3. Рашковићи су братлијска породица која је у време владавине Турске царевине према ферману од турског султана добијала одређене повластице у кнежини Стари Влах, са седиштем у Штиткову код Нове Вароши. Чак је и од песникиње слављени Михаило Обреновић био добротвор за градњу цркве у Штиткову, некадашњем седишту Рашковића, 1867, са „60 дуката ћесарских” (Милосављевић, Копуновић, 2019: 120).

„И Рашковићи су, дакле, од српске феудалне властеле постали повлашћени братлијски кнезови, који су српске владалачке повеље заменили турским султанским бератима и постали спахије али с нарочитим обавезама, не мењајући при том веру” (Ристић, 1963: 177).

3.1. После турско-аустријских ратова, Рашковићи су пристајали уз Аустрију те су се селили на Војну границу, где су напредовали у војној служби, добијали нове титуле и повластице и у великој мери учествовали у војном и културном животу у новој домовини. Рашковићи су у познатим

„сеобама” у трагању за бољим животом ишли и у Русију, речено језиком Милоша Црњанског: „бескрајни, плави круг; у њему звезда”. И тамо су страдали на бојиштима за „браћу Русе”: враћали се у „мајку Србију” или после укидања државе Мала Србија у Русији асимилovali се у земљи где је била иста вера, сличан језик и култура.

3.2. „Култна улога Рашковића у српском народу одавно је прешла границе Аустроугарске монархије, где је у доброј мери и створена. Приповест о овој породици и њиховој историјској улози у српском народу с временом је добијала митски карактер, а судбине знаменитих чланова, укључујући српског патријарха Гаврила, постојале су основ продирања у дубину векова у којима су, наводно, живели преци Рашковића” (Милосављевић, Копуновић, 2019: 64). У традицији Рашковића се приповеда да су пореклом од светорodne породице Немањића.

3.3. У својој историји Рашковићи су поред врлих ратника и у Србији у устанцима и у Угарској и Русији на европским ратиштима, српској култури оставили и прве школоване интелектуалце на познатим универзитетима у Европи (Димитрије и Мојсеј Рашковић – Беч, Лајпциг, Пожун), преводиоце, професоре универзитета, скупљаче народних умотворина (в. Вукова *Преписка*, књ. I: стр. 147, 877). Рашковићи су и у Србији кнеза Милоша и у Аустроугарској и Русији у новом времену доживели коначни пад и сишли са историјске сцене – што се може видети и из живота Зорке Рашковић.

4. У историјској, етнографској и географској литератури не постоји сагласје о границама Старога Влаха (подручје у западној Србији), које се практично нису увек ни подударале у административном, етнографском и географском смислу. У историјској димензији овај предео везује се за стравлашке кнежевске породице (бератлије) Бакићи и Рашковићи.

„Стари Влах је простран планински предео, тешко приступачан и пролазан, оштре и сурове климе, а све до најновијег времена и предео примитивне економике и заостале материјалне културе и просвећености. У етничком погледу Стари Влах је обухватао област између Ибра на истоку и Дрине на западу, Лима на истоку и Ћетиње на северу, док су му у административно-политичком погледу припадали само крајеви око Сјенице, Нове Вароши, Прибоја, Ивањице и Студенице” (Ристић, 1963: 7).

5. Шта данас знамо о животу и стваралачком портрету наше песникиње?

5.1. Београдска песникиња Даница Зорка Рашковић (око 1849–1919), појавила се „на песничком небу” српске романтичарске литературе 60-тих

и 70-тих година XIX века, а о њој се врло мало писало, а оно што се зна махом је везано за библиографије њеног времена. „Ниједан податак о њеном животу, ниједан помен њеног имена у књижевноисторијским студијама, ниједна валидна оцена њених песничких збирки у новијим истраживањима о српским песникињама XIX века” (уп. Перић, 2015: 129–130).

5.2. Зорка Рашковић је прва српска песникиња „испод Саве и Дунава”. Из њених стихова се види да је имала за то време солидно образовање које је било доступно девојкама: била је учитељица, вероватно са завршеном вишом женском школом. Највећи број пренумираната за њена дела били су управо ученици женских школа у Србији. Почела је писати у седамнаестој години живота, а већ у деветнаестој је потпуно утихла њена песничка лира. Њен приватни живот је био посве трагичан и завршила је живот потпуно усамљена као психијатријски случај.

Због тога што је подражавала народну поезију, била је на удару филолошке књижевне критике свога времена (Новаковић, 1866: 196; Јагић, 1869: 270). Критичари су пренебрегли чињеницу да у Старом Влаху (ужичком крају) није било још преврело „епско доба”, по чему је ужички крај био познат, јер се нису били испољили и иживели фолклорни облици. Најкасније су у односу на друге културне средине у Србији добили писце уметничке књижевности.

5.3. Савремени историчар књижевности Ђорђе Перић је покушао да се окрене „Ка светлости једног живота и заборављеног песничког дела”: да јасно формулише како „праву вредност сваког књижевника дознајемо само тада када га оцењујемо према приликама у којима је живео и радио”. Тиме је допринео да се поново поставе на дневни ред питања живота и стваралачког портрета заборављене песникиње.

5.4. Даница Зорка Рашковић је писала дела религиозне и родољубиве садржине (уп. Перић, 2015):

(1) *Славопој педесетогодишњој светковини*. Књига периодична у песамама, у две свеске. Прва свеска. Спевала Даница З[орка] Рашковића. – У Београду. Штампарија Николе Стефановича, 1866. 90 страна.

(2) *Славопој педесетогодишњој светковини*. Књига периодична у песамама. Друга свеска. Спевала Даница Зорка Рашковића. – У Београду, у штампарији Николе Стефановића, 1867, 122 стране и 6 страна уписника.

(3) *Милосплет од лиричних и епских разних наслова у 12 свезака*. А. Босиљак. Прва свеска Данице-Зорке Рашковића „Ужичанке”. – Београд 1868. 54 + 2 стране. Штампарија Николе Стефановића.

(4) *Тугоспев Данице Зор.-Рашковић*. На смрт Михаила М. Обреновића III, књаза српског погинувог од разбојничке руке 29. маја 1868. године у

Топчидерском Кошутњаку. – Београд, Штампa Државна штампарија. 1868. Стр. [2] + VIII + 9–54 + [4].

6. Ко је света Петка Параскева? – Преподобна Петка (944–1012), рођена у Епивату, светица која се подвизавала и испоснички живела у Тракији. Бугарски цар Асен пренео је њене мошти из Епивате у Трнова (1204–1230), из Трнова су пренете у Видин (1393), а одатле у Србију (1398). Падом Београда у турске руке, прогнани Београђани носе мошти у Цариград (1521), а молдавски војвода Василије Лупул искупио је мошти из Цариграда и пренео у свој престони град Јаши (1641), где и данас почивају.

„На њен гроб у цркви Св. Апостола Петра и Павла, у Цариграду, леже болесници да би оздравили. Њене мошти пренесене су 14. 10. 1641. из Цариграда у румунски град Јаши. За тај дан спрема се у народу колач и ломи за здравље стоке. Црквиште код Лапљег Села, на Косову, посвећено Св. Петки Параскеви посећују нероткиње да би постале гравидне. Жене које су јој се заветовале посте седам дана, а на њен дан носе поклоне црквама. Име Петка Параскева настало је по многобожачком празновању дана петка с додатком црквеног имена Параскева” (*Српски митолошки речник*, 1989: 390–391).

Православна црква слави свету Петку 14/27. октобра, а њој су посвећени већи број цркава и манастира у Србији, као и капела свете Петке код цркве Ружице на Калемегдану, где су боравиле мошти светице – то је култно место где је долазила и сама песникиња Даница Зорка Рашковић.

7. За успостављање култа Свете Петке у српској цркви заслужан је средњовековни писац Григорије Цамблaк.

За Григорија Цамблака, игумана манастира Дечани и митрополита, продуктивног средњовековног књижевног ствараоца космополитског духа, који је дошао у Србију из Бугарске и после преко Молдавије отишао у Русију, каже се да је „редак пример писца који је прошао кроз више духовних и литерарних средина” (Петровић, 1989: 9). „Одиграо је, наиме, врло важну улогу у бугарској, српској, румунској и руској књижевности, оставивши у свакој од њих значајан траг” (Петровић, 1989: 9).

7.1. Што се тиче свете Петке, Григорје Цамблaк пише два списка: (1) „са пуно поште и задовољства” кратки популарни хагиографски спис *Слово о преносу моштију свете Петке из Трнова у Видин и Србију* (Цамблaк, 1989: 117–122) и (2) *Стихире преносу моштију свете Петке* (Цамблaк, 1989: 123–127).

7.2. Турски султан Бајазит, који је после Косовске битке, где је наследио султана Мурата, био оженио кћер кнеза Лазара и кнегиње Милице, освојио је бугарски град Видин, где су биле похрањене мошти свете Петке. Кнегиња Милица је дошла са Јефимијом и својим синовима да измоли кости ове светитељке. О том сусрету говори Григорије Цамблак:

„Догоди се да је ту на цареву султан Бајазит виђење дошла благочастива кнегиња Српске земље, супруга увек помињаног и светог кнеза Лазара, са двојицом јој благочастивих изданака, Стефаном деспотом и Вуком, и са супругом великог и најхрабријег деспота Угљеше – по имену Јефимијом. Будући испосништвом украшене, делима и врлинама у премудрости и оштроумљу многе превазилажаху. Они заједно имајући слободу у цара, не молише ни града, ни његове околине, ни имања, нити такво нешто друго што малу и привремену слабост има, а бесконачну погибао, већ му приђоше љубављу крепко држани и молећи непропадљиве мошти Преподобне ове матере. А он, насмејавши се, рече:

– Зашто од других многе и велике цене достојних имања не молите, већ само кости сухе и одасвуд непокретне.

А они, о, блажене ли жеље, о, добрих ли душа богољубазног одређења, рекоше:

– Ако хоћеш све то што бисмо имали да замениш са жељене нам мошти, готово смо то уступити” (Цамблак, 1989: 120).

7.3. Критичке оцене Милана Кашанина, једног од наших најбољих зналаца књижевности средњег века, биле су веома оштре (1) о хагиографском спису Григорија Цамблака посвећеном животу свете Петке и (2) о Цамблаковом религиозном одређењу када је отишао из Србије.

(1) „Други популарни хагиографски спис [*Живот св. Ђорђа*] је био *Живот свете Петке*. Он је мање занимљив и мање добро писан, али то није сметало култу светитељке” (Кашанин, 1975: 58).

(2) „У животу, кратковремени игуман дечански Григорије Цамблак није био много осетљив на границе, ни моралне ни географске; у књижевним саставима, више него и у једног нашег средњовековног писца, у њега се слуте црте лицемерства” (Кашанин, 1975: 348).

8. Судбина свете Петке у српској култури уско је повезана са судбином српског народа после двеју катастрофа које је доживела српска држава на великим бојним пољима: Маричка битка (1371) и Косовска битка (1389). У изградњи и очувању култа „женске” светитељке издвајају се две жене, обе удовице после погибија њихових мужева: Јефимија (муж деспот Угљеша, погинуо на Марици) и кнегиња Милица (кнез Лазар, погинуо на Косову).

8.1. О значају учешћа жена у очувању култа свете Петке у Срба, Милан Кашанин каже:

„У тешким тренуцима своје земље – или баш стога што су били тешки – кнегиња Милица је дала пренети мошти те светитељке из Бугарске у Србију – у стварању култа св. Петке највише су учествовале жене. Утицај жена у држави и у културном животу код нас одувек је био велик, али се можда највидније и најразноврсније обележио у активности кнегиње Милице, монахиње Јефимије и кнегиње Јелене [Балшић], жена које су живеле на међи XIV и XV века” (Кашанин, 1975: 58).

8.2. Интересантно је да су обе жене које су учествовале у доношењу моштију свете Петке у Србију биле и познате песникиње српске средњовековне књижевности: (1) Јефимија, доста слављена и помињана као прва српска песникиња има три антологијска текста (в. Стојановић-Ђорђевић, 1986: 131–135); (2) мало помињана као песникиња кнегиња Милица има један текст (в. Стојановић-Ђорђевић, 1986: 144–145).

9. О светој Петки постојим обимна литература, неколико стотина јединица. За ову прилику издвајамо једну од најлепших похвала посвећеној светој Петки коју је написао барокни писац Гаврил Стефановић Венцловић у стилу хомилија српског средњег века. То је песма у прози (ритмичка проза) остварена у само два исказа. Милорад Павић је приредио Венцловићев текст као лирску песму и графички је ускладио њен ритам са могућим стиховима.

ПОХВАЛА СВЕТОЈ ПЕТКИ СРПСКОЈ

„Једни људи себи воду с медом за пиће услађују, а она је своје пиће с плачем себи разблаживала; нису толико повише ни ветрови духали у тој пустињи, колико су прси њене трудили се ударањем и од срца уздицавањем. Нису тако хубаво текле чесме градинске, како су бистре ишле из очију сузе њене, не тако красне бише разликих птица песме, како што су преподобне биле сладогласне до Бога с јаком великим молитве; нити толико високо расту дрва, како но њена душа, ка феникс и високи бор Богу се узвисиваше својом мишљу; не тако се у вис дижу летуше птице, колико је високо у небо летила њена памет; нити су онолико јелени желили планинскога извора воденога, колико је њено срдце желило к Богу, источнику живу; ни лоза се тако у винограду разрасте а ни дрво које се у воћњаку расцвета, како но што је њено чисто девојаштво у пустињи поникло и разгранало се цветасто” (Венцловић, 1996: 156).

10. Зорка Рашковић светој Петки посвећује песму, која је настала на дан када се ова светитељка празнује.

„Сви Рашковићи славе Свету Параскеву и тиме се разликују од других [који носе презиме Рашковић], са којима нису род” (Милосављевић, Копуновић, 2019: 64).

10.1. У многим сакралним објектима (црквама и манастирима) налазе се чудотворне воде, иконе и слично у које наш народ верује. Издвајамо ону појаву која је везана за капелу Свете Петке на Келемегдану, где је – како смо напоменули – долазила наша песникиња.

10.2. „У капели Св. Петке уз цркву Ружицу у калемегданској тврђави у Београду, налази се чудотворна и лековита вода (ацијазма), у чију су се исцелитељску моћ многи поуздали и уверили. Због тога се ова светица назива још и Петка Српска и Петка Београдска” (Недељковић, 1994: 325). *Ацијазма* (грч. *agiasma*) – „освештана вода коју доносе хаџије са Божијег [Христовог] гроба” (*Речник САНУ*, 1: 214).

10.3. Доносимо у целости песму Данице Зорке Рашковић.

СВ. ПАРАСКЕВИ

Устала сам ал' ведра;
Јер сам диван снила сан,
С ког запојим духа једра,
Славећ' светли овај дан

Од весеља тог пун жара
К небу горе дигнем взор,
Из свег срца хвалећ' дара
Од превечне владе гор';

Благог неба светлог дара
Којим данас здравље Бог
С њим милости двер отвара
Кључ је име дана тог.

Параскева то је света
Овог светог дана грб,
Песма моја с ње процвета
Њено име свет је стуб.

С крстом лавром у десници
Кад јој свети сину стас,
Тад тој светој заступници
Овог дана дигох глас:

О небесна посланице
Свети растри покров свој
И дом славећ' Твоје лице
Нек освешта лавор Твој.

Твој пресвети крепки покров
Славећ' Т' је дома стуб,
С воштаницом и 'шеницом
Сад те слави дичан Срб!

Твој небесни свети лавор
 Нек му на дом слије мир,
 Крст пречасни покров свети
 Благодети с неба вир.

*

А сви скупа добру жељни
 С чистим срцем диж'мо глас;
 Нек нам Србу „Слава” цвати
 Ко у мају руже клас!

И још једном топло, скупа,
 Глас дигнимо Светој сви,
 Србу нека дом свећ чува
 Што ја српска желим кћи.

На Св. Параскеву 1867. год.

11. Треба истаћи да је робољубиво осећање, као и религијско, пренаглашено и посвећено српском кнезу Михаилу Обреновићу. Седиште Рашковића за време док су били кнежеви у служби Турског царства, било је у месту Штиткову, код Нове Вароши, а за обнову цркве у том месту, како је речено, био је приложник и кнез Михаило Обреновић.

11.1. У односу према домовини, када се друге љубави биле потиснуте у строгим законима патријархалне средине, Даница Зорка Рашковић је у својим родољубивим песмама стајала као велики борац на „првој линији одбране”. Изгледа као да је била претеча онога што ће касније Исидора Секулић поставити као гесло српској жени у истоименом есеју „Српској жени” (Секулић, 1966: 108–110).

„[Ми српске жене] притихле смо, и изгубиле смо и страх и гнев, и жељу и освету, и као празне чахуре нас одмотава спори и закаснили живот једног народа, у коме би жене требало да су људи, а људи да су надљуди, а у коме нико није на свом правом месту. [...] Пробуди се српска жено, и куцни по срцу и поносу и друге српске жене, и пођите од огњишта до огњишта, и од гнезда до гнезда, и пепелом гушите ватре око којих се мекушци греју и из гнезда бацајте децу која се у име народног завета не крсте” (Секулић, 1966: 108–110).

11.2. У својој родољубивој поезији, подгрејаној на романтичарској поезији која се ослањала на косовски мит – где је спојено историјско и митско, где се овоземаљском жртвом улазило „у царство небеско” – Даница Зорка Рашковић је у буђењу националне свести и поштовању славне српске прошлости, када је Србија доживела највећи историјски успон (у време цара Душана), са погледом у будућност, спојила религијско и родољубиво.

Ево како гласи мото збирке песама *Светковина*:

„Давно прође пет стотин година / Како српство изгуби Душана – /
Неће проћи још година дана / Па ће Српство угледат Душана: / Но новoga –
Михаила свога!”

12. Да закључимо. – За српску културу не би требало да има „малих песника”, нарочито малих жена-писаца, и треба их критички само посматрати у времену у коме су стварали. Даница Зорка Рашковић „Ужичанка” пише у времену када се није очекивало да списатељица испољава своја друга осећања осим религиозних и родољубивих. Тако је и њена песма *Св. Параскеви* зрнце љубави и истинског дубоког поштовања и налази се у ланцу свих оних који су допринели култу ове светитељке у српској култури и повезали је са румунском и бугарском културом, где се, исто тако, поштује култ свете Петке Параскеве.

Литература

- Димић, 1996: Т. Димић, *Света Петка од Епивата до Јаши*. Нови Сад: Друштво Војводине за језик и књижевност Рома.
- Jagić, 1869: V. Jagić, *Plodovi književnosti hrvatsko-srbske od posljednje dvie godine*. Zagreb: *Vienac*, 14, 270.
- Јовановић, 1902: А. Јовановић, Рашковићи, стара српска властела. Београд: *Коло*, IV/1.
- Кулишић, Петровић, Пантелић, 1998: Ш. Кулишић, П. Ж. Петровић, Н. Пантелић, *Српски митолошки речник*. Београд: Етнографски институт САНУ, Интерпринт.
- Кашанин, 1975: М. Кашанин, *Српска књижевност средњег века*. Београд: Просвета.
- Милосављевић, Копуновић, 2019: Д. Милосављевић, Б. Копуновић, *Штитково, историјско, духовно и културно наслеђе*. Штитково–Ужице: Епархија милешевска.
- Недељковић, 1994: М. Недељковић, *Календар српских народних обичаја и веровања за просту 1995*. Ваљево: Агенција Ваљевац.
- Новаковић, 1866: С. Новаковић, notiца уз књигу *Славопој. Вила*, 12, 196.
- Перић, 2015: Ђ. Перић, Животопис и заборављене песничке збирке Данице Зорке Рашковић. Београд: *Прилози за језик, књижевност и фолклор*, 81, 129–146.
- Петровић, 1989: Д. Петровић, Цамблакова литерарна делатност у Србији, у: Григорије Цамблак: *Књижевни рад у Србији*. Београд: Просвета, СКЗ, 9–45.
- Ристић, 1963: М. Ристић, *Стари Влах до ослобођења од Турака*. Београд: Туристичка штампа.

Секулић, 1966: И. Секулић, Српској жени, у: *Служба*. Нови Сад: Матица српска, 108–110.

Венцловић, 1966: Г. С. Венцловић, *Црни биво у срцу*. Београд: Просвета.

Стефановић Ђорђевић, 1986: Ј. Стефановић Ђорђевић, *Стара српска књижевност*. Београд: Рад.

Цамблак, 1989: Г. Цамблак, *Књижевни рад у Србији*. Београд: Просвета, СКЗ.

Vidan V. Nikolić

CHERISHING THE CULT OF SAINT PETKA IN RELIGIOUS POETRY BY A SERBIAN POETESS DANICA ZORKA RAŠKOVIĆ

Summary

The subject matter of this paper is the work of the first romantic poetess Danica Zorka Rašković (1849–1910) from Belgrade, which is observed in the context of searching for common elements in Serbian and Romanian culture. Her work has remained unknown to a wider readership, and this time the focus will be on a lyric poem about Serbian-Romanian saint (Saint Petka). As a very young poetess, Danica Zorka Rašković published four poem collections in Belgrade: *Slavopoj* (two collections, 1866 and 1867), *Milosplet* (1868), *Tugospev* (1868). Literary critique had no positive reaction to the poetic texts by the young poetess (S. Novaković, V. Jagić). The collection of religious poetry *Milosplet* (1868) contains lyric and epic poems, and among the lyric texts there is a poem *Saint Petka*, which speaks about this uniquely revered Serbian-Romanian saint. The cult of Saint PetkaParaskevahas been nurtured since the 15th century, owing to Princess Milica and a poetess Jefimija. Saint Petka Paraskeva is a patron saint of the Rašković family, which had special privileges in the region of Stari Vlah in western Serbia during the Ottoman Empire in the Middle Ages. The Rašković family gave a great number of warriors and elders in the Serbian uprisings, as well as a great number of cultural intellectuals.

Keywords: the Serbian poetess Danica Zorka Rašković, Serbian romanticism, religious poetry, the cult of Saint Petka, a poem about Saint Petka.